

מסורת הש"ס

גידפי. נוטה שסביב הלאור: דמיפרמי. כרומות מיניציר"ש צלע"ו
 דאי עבד חלדה מצפנים היה יואל רומז פי החך צין הכנפים ולא
 היה חותכו: לריך שיתן עפריה. תיחוח למטה דלס"א העפר
 קשה לא מקרי עפר למטה: צעפר. משמע כולו טמון צעפר:
דמוזין ליה לעפרא דכולה ספקה.
 עפר כל הצקעה היה מסיע וכותש
 או שהיה עפר תיחוח ומוזנו
 [צפה] לך: פפקה. צקעה:
 א"ר יורא מלא לואר. דמתניתין מוך
 ללואר צעינן ולא תימא מלא לואר
 דוקא: איבעיא להו. האי מוך ללואר
 דרבי יורא משהו קאמר או מלא לואר
 קאמר: אלא פשיטא מלא לואר מוך
 לשני לוארים וש"מ מלא לואר.
 דקמתי מתניתין נמי צרישא אמוך
 ללואר קאי: שאין לו קרנים. דרגילין
 היו לעשות כמין קרנים לאזמילין לני
 על גביהן מטין ללד ראשן וממוך
 שהוא קטן מאד הוא נשטמ מן הלאור
 וכשהוא מולין ומציה טיש לחוש שמה
 ימלידו הסמינין או ינקבו אותן הקרני:
מיצוע בוע. כשמולין ומציה ממוך
 שהוא חד הוא נוקד וקורע ולא
 חותך: מחטא דאושכפי. מרעט
 הרלענין שפיומיו חודוין וחותכין חוטי
 התפר: ואע"ג דלא מיכוין. לשחוט
 אלא להפלת סכין מאן תנא: ועירא
 דמן חריבא. זעיר הישיבה. ולי
 נראה דאושעיא ועירא היה נקרא
 דמן חריבא שצנני הישיבה: הוא פני
 לה. שונה המשנה מרבו: והוא אמר.
 מרעטו שהלכה כרבי נתן: (י ופולן
 ששחטו. חרש שוטה וקטן: והא
 אמרה רבא חדא זימנא. ולמה ליה
 לרבא למידק ממתניתין ולמימר הא
 הפילה הוא כשרה ולאשמועינן דסתם
 לן תנא כר' נתן הא אשמועינן רבא
 חדא זימנא דסתם לן תנא כרבי נתן:
 זריבא. ליה לרבא לאשמועינן
 בתרומיהו: אלא הכא דלא מיכוין.
 אפילו לחמיכה צעלמא אי לאו
 דאשמועינן רבא לא היה דייקנא
 מיניה הא הפילה הוא כשרה דאפילו
 הפילה הוא היה אמינא דפסולה
 והיא גופא איצטריכא לאשמועינן מה
 שאתה זוכה אתה אוכל דבעינן שחיטה
 מכה אדס קמ"ל רבא דהא נמי דייקנא
 מינה מדלא קמני הפיל סכין או זרק
 סכין. והא דפריך והא אמרה רבא
 חדא זימנא ולא פריך תנינא חדא
 זימנא משום דמתניתין לא תני צהדיא
 הפילה הוא דכשרה אלא רבא דייק
 לה: נדה שנאנסה ועננה. לקמיה
 [ע"ג] מפנה היכי נאנסה: לציסה. לזקק
 לצעלה: טמא שאלל תרומה צמיטה
 צידי שמים צאלו הן השפרעין (סנהדרין
 דף פג.) וכתת חמור ממיתה" (ד"ימינו
 נכרתים וחרעו ונכרת כדכתיב
 [ויקרא ס] "עריצים יהיו: ומנא
 סימרא. דלחולין לא צעינן כיוונה:
 שנאנסה. מן היס: ה"ג מה גליס
 דלא מיכווני. דהא לית להו דעת:
 ה"ג

תורה אור השל"ם

1. ואיש איש מבני
 ישראל ומן הגר הגר
 בתוכם אשר יצדו צד
 חקה או עוף אשר יאכל
 וישפר את דמו ויבשרו
 בעפר: ויקרא י"ג
 2. וזבחת שלמים
 ואכלת שם ושמחת לפני
 ה' אלהיך: דברים כ"ז

גליון הש"ס

נב"א איבעיא להו מילא
 צואר. כעין או צניק קלא
 ע"כ: שם הא הפילה הוא
 שברה. ע"י סנהדרין ע'
 ע"א מוס' ד"ה ש"ט
 רש"י ד"ה טמא כ"ו
 ערורים יהיו. ע"י צהע"צ
 ספ"ט דסנהדרין:

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לריך שיתן
 עפר למטה עפר תיחוח
 דלא העפר:

הנהגות מהר"ב

רנשבורג

[א] ת"ד"ה וספורי וכו'
 על סה"ד. נ"ב דינימי
 האמוראים היו אומנין
 תרומה טהורה צה"י כי
 היה להם אפר פרה וימ"ש
 ה"ל"ש לקמן פ"ח ס"ח
 ד' אכל מעשר שני על היה
 טוגא משחך היית דלא
 היו ממזות ודוק:

לעזי רש"י

מינציר"ש
 [מינציר"ש]. פרוס.
 החוך לפרוסות קטנות.

מוסף רש"י

עפר למטה. עפר תיחוח
 ולא על קרקע קשה
 [לקמן פג.] עפר לא
 נאמא. וכסוה עפר משמע
 דלא צעי עפר אלא
 כסוי (שם) דלא קמ"ד
 אלא אסור (ביצה ז.)
 אלא בעפר. משמע
 שהוא נבל וטמון צעפר
 קורס הכסוי (שם)
 כולו עטוף צעפר תיחוח
 [לקמן פג.] דמן חריבא.
 בני הישיבה (ע"ל ז.)
 ושחטה כדרכה. כהנן
 (שם). מאן תנא דלא
 בעי כוונה לשחיטה. דהא חרש שוטה וקטן
 אפילו לא חרש שוטה וקטן לחמיכה צעלמא מכווני ואין להם דעת להסמיין לשחיטה וקמני וכוון ששחטו כו', דקאי נמי חרש שוטה וקטן (שם).

השוטת פרק שני חולין

לא

עין משפט
נר מצוה

נב א מיי פ"ב מהל'
 שחטה ה"ל ט סמג
 עשין כד טושיע יו"ד סי'
 כד טעין ג:
 נב ב מיי ש טושיע שם
 טעין ג:
 ג מיי שם פ"א ה"ל כו':
 נד ד מיי שם פ"ב
 ה"ל"ב סמג שם
 טושיע יו"ד סי' ג טעין א:
 ו ד מיי שם ה"ל יא
 טושיע י"ד סמו"ג ס"א:
 נה ח מיי פ"א מהל'
 מקוואות ג"ח סמג
 עשין נמת טושיע יו"ד סי'
 קמח טעין מח:
 נז ט מיי שם ה"ל:
 נז י מיי שם פ"ט
 ה"ל ח סמג שם טושיע
 יו"ד סי' רח טעין ה:

שיטה מקובצת

[א] למטה דאם הקרקע
 קשה לא מקרי עפר
 ה"ס"ד: [ב] דכולה פקתא
 עפר ל"ב הבקעה: [ג] ומוזנו
 כפה לכל ה"ס"ד ומה"ד
 פקתא בקעה: [ד] ש לחוש
 שמו. יחידיו הסימיני
 זכרי. נ"ב י"א שפא
 יחידיו את הקרנים ועקבו:
 [ה] דימיו נכרתים וחרעו
 נכרת. נ"ב י"א יהוא ובניו
 נכרתים כדכתיב וכו':
 [ו] משום דבמתני' לא
 תנא בהדיא הפילה הוא
 כשרה אלא רבא הוא דייק
 לה ומיהו נראה דאפי'
 אי נתן לה: [ז] ומשני
 ה"א דסכין לנועצה עדיף
 רבמון מרה: [ח] אמאי
 אצטריכא ורבא אצטרי'
 לאשמועינן:

רבינו גרשום

דהתליר שחיטתו פסולה
 תיקו: התיו את הראש
 בבת אחת שחיטתו פסולה
 מהני מילי אמר שמואל
 דאמר קרא חץ שחוט
 לשונם כלומר לשון
 משך: פקתא פ"ז בלע"ז
 דבאיזמל שאין לו קרנים
 כלומר אבל יש לו
 קרנים אסור דחיישינן
 דרש דרש שחיטתו ינקב
 הסימנין בקרנים: מחט
 דאושכפי מאי כלומר
 מחטא דאושכפי (תורת)
 [שחטן] בסכין שעשו
 לחתוך החוט שתפרו
 בו: איזמל שאין לו
 קרנים שמוכפלין קרנים
 לאחוריהן: אבל הכא דלא
 קא מיכוון כלומר דלא
 קא מיכוון אלא לנועצה
 בככותל: שהורה לביתה
 כלומר שהורה לשכב עם
 בעלה בתשמיש המטה:
 ככותל: שהורה לביתה
 מיהו חייב כרת. איסור
 שהוא זו תרומה שהיא
 מיתה בדי שמי' דכתיב
 ומתו בו כי יחללוהו: מה
 ללים דלא בעי כונה כלומר
 כלים לאו בני כונה ניהוו:
 משום חרולית של גשמים
 דהשוכין: [ב] כמים שאובין
 ולא כמי מקוה אי נמי
 נייגור ראשין

הוי"ן צואר במלא צואר. לכאורה נראה שצריך להולין כל אותו מלא
 צואר שמוך ללואר ולכן צריך אותו שיעור ומיהו נראה דאין
 צריך ולא הולך שיעור זה אלא כדי שישחוט צריחו ופעמים שהסכין
 חריף ושחט הרוב צלה הולכת כמלא צואר: ויהא אמרה רבא חדא
 זימנא. אמנתיתין לא פריך הא
 תנינא חדא זימנא כדפירש בקונטרס
 משום דמתניתין לא תנא צהדיא
 הא הפילה הוא כשרה אלא רבא
 הוא דייק לה ועוד דאפילו אי נתן
 לה צהדיא צמתניתין לא היה יכול
 להקשות דהא לא פריך ארצא למה
 ליה למידק הא הפילה הוא כשרה הא
 תנינא עילי מדמשכרין שחיטת חרש
 שוטה וקטן דאי לאו דאמר רבא
 אמנתי' דחש"ו רבי נתן היא לא היה
 מקשה כלום דלמא צה"ו מכשרין טפי
 ואפילו רבנן מודו דמיכווני לחמיכת
 צשר אלא פריך משום דאוקמינן לה היא
 כרבי נתן אלמא מכשרא מתניתין
 אפילו היכא דלא מיכוין לחמיכת צשר
 כמו זק סכין לנועצה ככותל וחס
 למה ליה לרבא למידק הא הפילה הוא
 כשרה ומשני דה"ל [א] לנועצה עדיף
 דמיתכווין מיהא לחמיכה צעלמא אלא
 הפילה לא מכוין כלל לשום חמיכה:
וא"י אשמועינן הפירא. השתא הך
 זריכותא לא הויא דומיא דלדריך
 דלא צל לפרש טעם אמאי איצטריך
 ליה לרבא למימר גזי חרש שוטה
 וקטן רבי נתן היא דל"כ מאי קאמר
 אלא התם דלא חמי מכה צן דעת
 אימנא לא הא צהדיא תנן דכשרה אלא
 אמנתיתין גופא עביד זריכותא אמאי
 יואיצטריך ורבא איצטריך לאשמועינן
 דר' נתן היא דאי לאו לאשמועינן
 הוה אימנא דהתם אפילו רבנן מודו
 דהא מיכווני לחמיכת צשר להכי
 אשמועינן דלפ"ה פסלי רבנן והא
 דקאמר רבא לקמן ורבנן נהי דלא
 צעי כוונה לציחה לחמיכה מיהא
 צעיא היינו לחמיכת סימנים:

ואיסורה לאכול בתרומה. אפילו
 למעשר אסורה כדאמר'
 צסמן אלא נקט תרומה דגוהנת
 צומן הזה א': עון ברת התרת.
 איפכא הוה ליה למימר עון מיתה
 אסרת עון כרת מיציעיא דהא פשיטא
 דבעינן כוונה צתרומה וכדתנן
 [צחומר צקדס (תגינה דף י"ט): טבל
 לחולין אסור צמעשר ואף צחולין
 צעי רבא למימר דטבל ולא הומוק
 כאילו לא טבל ויש לומר משום
 דנקט מעיקרא טהורה לביטה קאמר
 הכי אי נמי נאנסה עדיף ממצל
 לחולין שאם הייתה יודעת מיתה
 מתכוונת אף למעשר ומדקאמר טהורה
 לביטה אלמא חשיבא ליה כוונה
 אס כן אף לתרומה תהא מותרת:
 וכי

לביטה ואיסורה לאכול בתרומה ור' יוחנן אמר אף לביטה לא מהרה א"ל רבא
 לר"ג לרב דאמר טהורה לביטה ואיסורה לאכול בתרומה עון ברת הותרה איסור
 מיתה מיבעיא אמר ליה בעלה חולין הוא וחולין לא בעי כוונה ומנא תימרא
 כלים דלא מיכווני אף אדם וכו' שנתלש וכו' ארבעים סאה ונפל על האדם ועל הכלים מהורין מאי לאו אדם דומיא דכלים מה
 כלים דלא מיכווני אף אדם נמי לא בעי כוונה ממאי דלמא ביושב ומצפה עסקינן אימתי יתלש הגל
 וכלים

[א] דרבי נתן מלא לריך צואר
 חרולית של גשמים אינו מים
 שאובין רק דספלין משום
 דהוה וחולין ומי גשמים אינן
 מטהרין רק בלשונן וי"ש.